Burgemeester van Utrecht
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Astrid Puik	**Datum**	20 mei 2025
E-mail	a.puik@utrecht.nl	**Kenmerk**	30332323
Type brief	Actualiteit	**Onderwerp**	Beëindiging bezetting Drift 13
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Sinds woensdag 7 mei vond er een demonstratie plaats op het buitenterrein van de Universiteitsbibliotheek. Demonstranten gaven hiermee uiting aan hun bezorgdheid over de banden die de Universiteit Utrecht onderhoudt met Israëlische universiteiten en instellingen. Zij riepen op tot het volledig verbreken van deze samenwerkingen. Aan het vreedzame protest is door de Universiteit Utrecht volop ruimte geboden en er zijn in goed overleg met de demonstranten afspraken gemaakt op welke wijze ze hun protest vorm konden geven op het buitenterrein van de Universiteitsbibliotheek. Ook zijn er gesprekken geweest tussen de demonstranten en het College van Bestuur over de zorgen van de demonstranten. De demonstratie buiten verliep gemoedelijk en zonder wanordelijkheden. Ook andere demonstraties hebben hun steun kunnen betuigen aan de groep demonstranten op het buitenterrein van de Universiteitsbibliotheek, zoals bijvoorbeeld tijdens de demonstratie in het kader van de Nakba-herdenking op 15 mei jongstleden.

Gisteren omstreeks 13.15 uur is de situatie veranderd en heeft het protest zich naar binnen verplaatst in het gebouw van de Faculteit Geesteswetenschappen aan de Drift 13, waardoor er op dat moment geen sprake meer was van een te beschermen en faciliteren demonstratie, maar lokaalvredebreuk. Tijdens deze actie is door de demonstranten de toegang tot het gebouw voor de medewerkers van de Universiteit Utrecht die ter plaatse waren, ontzegd. Ook zijn brandwerende deuren opengezet, met risico's voor de brandveiligheid tot gevolg. Hierdoor is het onderwijs op deze locatie volledig stil komen te liggen. Deze ontwikkeling is voor de Universiteit Utrecht onacceptabel omdat het blokkeren van onderwijsactiviteiten raakt aan de kern van de academische gemeenschap.

Het Universiteitsbestuur heeft de demonstranten dringend verzocht het pand te verlaten. Omdat de demonstranten hieraan geen gehoor hebben gegeven, heeft de Universiteit Utrecht de politie gevraagd hen te ondersteunen bij het beëindigen van de bezetting van het gebouw. Bij de beëindiging

van de demonstratie is door de politie kortstondig geweld gebruikt, ik kom hier in het feitenrelaas op terug.

Beëindiging bezetting
Het beëindigen van de bezetting is vooraf besproken in de driehoek. Hier was overeenstemming over het beëindigen van de actie.

Onder het gezag van de Hoofdofficier van Justitie is de politie overgegaan tot de beëindiging van de bezetting nadat in de driehoek nadrukkelijk is gesproken over de beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen (de wijze van optreden). Het zo gefaseerd, de-escalerend en geweldloos als mogelijk laten verlopen van de beëindiging van de bezetting stond hierbij centraal.

Er is extra aandacht besteed aan het vorderen (bevel om het pand te verlaten) waarbij tenminste drie maal in Nederlands en Engels duidelijk is gemaakt wat exact van de demonstranten werd verwacht, waarna ruim de tijd is gegeven aan de demonstranten om na de vordering het pand vrijwillig te verlaten. Pas daarna is opgetreden ter beëindiging van het strafbare feit, lokaalvredebreuk. Er is een kort moment geweest dat de politie zich de toegang tot het pand moest verschaffen en werkruimte moest creëren. Hierbij heeft er een korte confrontatie plaatsgevonden waarbij geweld is gebruikt. De demonstranten die zijn blijven zitten zijn vervolgens zo geweldloos mogelijk uit het pand verwijderd. Ook in deze fase is dwang zoveel mogelijk voorkomen.

Feitenrelaas

- De Universiteit Utrecht heeft de actievoerders uiteindelijk omstreeks 17.30 uur voor de eerste keer gevorderd te vertrekken vanwege lokaalvredebreuk. Dit is zowel in het Nederlands als het Engels gedaan.
- Om 17.45 uur heeft de Universiteit Utrecht nogmaals gevorderd het pand te verlaten. Hier werd geen gehoor aan gegeven. Om 18.00 uur is de Universiteit nogmaals in overleg met de demonstranten getreden buiten het pand.
- De politie heeft telkens met de woordvoerders van de demonstranten contact gehad en waren aanwezig bij de vorderingen van de Universiteit Utrecht.
- De politie heeft vervolgens om 18.50 uur een derde keer gevorderd en duidelijk gemaakt dat de demonstranten het pand moesten verlaten. Er is de demonstraten meegedeeld dat als hier geen gehoor aan zou worden gegeven de politie naar binnen zou gaan om nog aanwezige demonstranten te verwijderen.
- Voor het pand had zich een groep van ongeveer 20 demonstranten verzameld. Zij beletten de politie om het pand binnen te gaan. Samen met een contactpersoon van de demonstranten heeft de politie geprobeerd om de groep te laten verplaatsen om toegang tot het pand te verkrijgen en een veilige werkruimte te creëren. Bij het optreden is door de politie kortstondig geweld gebruikt, wat geen onderdeel was van de instructie die vooraf was meegegeven. Op dit moment wordt uitgezocht wat zich precies heeft afgespeeld en welke afwegingen daarbij zijn gemaakt. Daarnaast geldt dat het politieoptreden zal worden getoetst aan het wettelijk kader en de uitgangspunten van professioneel vakmanschap, zoals bij elke geweldaanwending door de politie. Ik informeer u later over de uitkomst.
- Omstreeks 19.40 uur probeerde de politie de achterkant van het pand binnen te gaan. Deze deur bleek gebarricadeerd. Ook de rest van het pand bleek vol met barricades. Omstreeks 20.15 uur heeft de politie de ruimte met de demonstranten bereikt. Hier bleken ongeveer vijftig demonstranten zich te hebben verschanst. De politie heeft maximaal geïnvesteerd op de relatie en verbinding met de demonstranten en er is geprobeerd de demonstranten alsnog te

bewegen op eigen gelegenheid het pand te laten verlaten. Dit is niet gelukt. Vervolgens heeft de politie de demonstranten naar buiten gebracht en in een aantal gevallen gedragen.
- Vanaf 20.45 uur werden de demonstranten één voor één in een gereedstaande bus geleid.
- Rond 21.30 uur reed de bus weg. De demonstranten zijn in de bus voorgeleid aan een hulpofficier van justitie ter toetsing van de aanhouding en bij een politielocatie buiten het centrum heengezonden in opdracht van de (hoofd)Officier van Justitie. De demonstranten zullen niet worden vervolgd.

Ik heb er bewust voor gekozen om in deze brief nader in te gaan op de precieze wijze van optreden door de politie en de hierover gemaakte afspraken in de driehoek. Dit mede gelet op de eerdere debatten die wij over dit onderwerp in de raad hebben gevoerd.

Met vriendelijke groet,

Sharon A.M. Dijksma